

Muistio WhistleBlower (WB)-ilmoituskanavan käyttöönotosta ja ilmoitusten käsittelystä ministeriössä

Sisäisen tarkastuksen jaosto 6.10.2021

Tausta

Euroopan unionin lainsäädännön rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta on annettu EU-direktiivi (EU) 2019/1937. Kansallisen ilmoittajansuojelulain HE:tä ollaan parhaillaan valmistelemassa. Valtiokonttori on elokuussa 2021 laatinut tukimateriaalin viraston sisäisen WB-ilmoituskanavan käyttöönottoon. Tukimateriaalissa on määritelty mitä linjauksia virastossa tulee tehdä ja annettu suuntaviivat käyttöönoton suunnittelulle. Tässä muistiossa täydennetään joitain VK:n tukimateriaalin kohtia, joita ministeriöt voivat soveltuvien osin hyödyntää omassa käyttöönottoprosessissaan ja ilmoitusten käsittelyprosessin laadinnassa.

Tämä muistio on laadittu valmisteilla olevan ilmoittajansuojelulain HE luonnoksen perusteella ja siten on mahdollista, että linjaukset tulevat vielä muuttumaan.

Sisäinen valvonta

Talousarviolain ja -asetuksen mukaan sisäisen valvonnan järjestämistä johtaa ja sen asianmukaisuudesta ja riittävyydestä vastaa ministeriön johto. WB-kanava on osa tehokasta ja toimivaa sisäistä valvontaa, joka auttaa ylintä johtoa valvontavelvollisuuden täyttämisessä. Kanavan valmistelun, käyttöönoton ja ylläpidon riittävästä ja asianmukaisesta resursoinnista vastaa ministeriön johto. Kansliapäällikkö vastaa ilmoittajansuojeluun liittyvän toiminnan hallinnoinnista ja valvonnasta ministeriön lakisääteisten tehtävien, työjärjestysten, määräysten ja ohjesääntöjen mukaisesti.

Ilmoituskanavan perustamiseen liittyvät keskeiset velvoitteet ja menettelyt ministeriöille

Jokainen ministeriö huolehtii itse sisäisten menettelyjen ja ilmoitusten käsittelyprosessin suunnittelusta sekä näihin liittyvien yksityiskohtien ja lainsäädännön asettamien vaatimusten huomioimisesta. Ministeriö voi itse määrittää, millaisen ilmoituskanavan se ottaa käyttöön. Kanavan tulee kuitenkin olla turvallinen; ilmoittajan ja ilmoituksessa mainittujen kolmansien osapuolten henkilöllisyyden luottamuksellisuus tulee suojata, ja muiden kuin valtuutettujen henkilöstön jäsenten pääsy tietoihin estää. Lainsäädäntö ei edellytä erillistä sähköistä ilmoituskanavajärjestelmää. Valtiokonttorin virastoille kilpailuttama järjestelmä on virastoille maksuton. Ministeriöiden on **15.10.2021 mennessä** sitovasti ilmoitettava Valtiokonttorille, ottaako ministeriö järjestelmän käyttöön.

Ministeriön tehtävät:

1. Ilmoituskanavan tehtävistä ja siihen liittyvistä väärinkäytöskäsittelytehtävistä päättäminen

- Ilmoituskanavaan liittyvän vastuun ja ratkaisuvallan määrittely ministeriön työjärjestyksessä sekä ilmoituskanavaan liittyvien väärinkäytöskäsittelytehtävien määrittely taloussäännössä
- Sisäisen ilmoituskanavan perustamiseen velvollisen oikeushenkilön on nimettävä ilmoituksen käsittelystä ja laissa säädettyistä jatkotoimista vastaava henkilö, yksikkö tai palveluntarjoaja, jonka tulee voida hoitaa tehtävänsä puolueettomasti ja riippumattomasti
- Ministeriön työjärjestyksessä tulee kuvata Ilmoituskanavan tehtävien jako, vastuut ja ratkaisuvallalta
- Ministeriön taloussäännössä tulee määritellä ilmoituskanavaan liittyvien väärinkäytösten käsittelytehtävät
 - o Jokaisen ministeriön täytyy suunnitella, ohjata ja valvoa ilmoituskanavan prosesseja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja määrittää kuka/ketkä/mikä yksikkö tai tiimi virastossa toimii ilmoitusten käsittelystä vastaavana tahona, avaa ilmoitukset ja

koordinoi niiden luottamuksellista käsittelyä sekä huolehtii, että käsittelyn eri vaiheet tulevat dokumentoiduiksi tarkoituksenmukaisella ja voimassa olevan lainsäädännön edellyttämällä tavalla taloussääntöön, työjärjestyksiin, ohjesääntöihin, määräyksiin ja toimenkuviin 17.12.2021 mennessä. Valmistelussa on otettava huomioon tietosuoja- ja tietoturvalainsäädännön vaatimukset. Ilmoitusten vastaanottoon ja käsittelyyn tulee varata riittävät sijaisuus- ja henkilöresurssit, joilla varmistetaan prosessin sujuva eteneminen myös pidempien poissaolojen aikana.

- Ministeriössä tulee tarvittaessa antaa muita määräyksiä ja ohjeita liittyen ilmoituskanavan käyttöönottamiseen ja menettelytapoihin.
- Ilmoituskanavaprojektin käyttöönotolle tulee nimetä vastuuhenkilö tai koordinaattori, ja hänen tuekseen tiimi, josta voidaan myöhemmin nimetä jäsenet varsinaiseen käsittelytiimiin. Ilmoituskanavan käyttöönoton valmisteluprosessissa tiimiin tulee valita henkilöitä ministeriön eri tehtävistä kokonaisuuden hallitsemiseksi.
- Ilmoitusten varsinaiseen käsittelytiimiin on hyvä nimetä 3-5 jäsentä (esim. lainsäädännön noudattamisesta vastaava taho, sisäisen tarkastuksen viranhaltija, henkilöstöasioiden asiantuntija sekä tietoturva- tai tietohallinnon asiantuntija).

2. Ilmoituskanavan laajuudesta päättäminen

– Ilmoittajansuojalainsäädännön mukaiset ilmoitukset vai laajempi ”Eettinen ilmoituskanava”?

- Mitä ilmoituksia ministeriö ottaa ilmoituskanavan kautta vastaan?
 - Onko ilmoituskanava vain lainsäädännön edellyttämällä soveltamisalueella tehtyjen väärinkäytösepäilyiden ilmoittamista varten, vai haluaako ministeriö laajentaa ilmoituskanavan käyttötarkoitusta (esimerkiksi ns. eettiseksi kanavaksi) ja vastaanottaa myös muita ilmoituksia (esimerkiksi työsuojelu-/turvallisuus, häirintä, yhdenvertaisuus tms.)
 - Asiassa on tärkeää tunnistaa, että ilmoittajan suojelua sovelletaan vain lainsäädännön mukaisen soveltamisalan ilmoituksiin
 - Mikäli ilmoituskanavan kautta mahdollistetaan ilmoittaminen lainsäädännön edellyttämää soveltamisalaa laajemmin, tulee ilmoituskanavan ohjeistuksessa mainita ilmoittajan suojelua koskevien oikeusvaikutusten rajauksesta.
 - Viraston tulee tiedottaa / ohjeistaa ilmoituskanavan laajuudesta viestinnässään.

3. Ilmoituskanavan sijoittamisesta ja tavoitettavuudesta päättäminen

– Intra vai julkiset kotisivut?

- Sisäisen ilmoituskanavan on oltava kaikkien oikeushenkilöön työ- ja virkasuhteessa olevien henkilöiden käytettävissä ja sinne voidaan antaa pääsy myös muille lainsäädännössä tarkoitetuille ilmoittajille (entiset työntekijät, yhteiskumppanit jne.)
 - Onko viraston sisäiseen ilmoituskanavaan pääsy ainoastaan nykyisillä työntekijöillä (esim. intranet) vai myös kaikille lainsäädännössä tarkoitetuille ulkoisille kumppaneille (esim. ulkoiset kotisivut internet)
- Jos ulkoisten yhteistyökumppaneiden ilmoituksia ei oteta vastaan, tulee viraston kotisivuilla ohjata mahdolliset ilmoittajat tekemään ilmoitukset Oikeuskanslerinviraston keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan.

4. Anonyymien ilmoitusten vastaanottamisesta päättäminen

- Sallitaanko ilmoituskanavassa anonyymi ilmoittaminen vai ei?

- Sallitaanko viraston sisäisessä ilmoituskanavassa anonyymit ilmoitukset?
 - Kansallisen Ilmoittajansuojalainsäädännön HE:n mukaisesti virasto voi päättää käsittelevänsä vain nimellä tehdyt ilmoitukset, eli siis anonyymien ilmoitusten vastaanotto on vapaaehtoista
 - Anonymiteetti saattaa rohkaista ilmoituksen tekemiseen, mutta toisaalta se voi vaikeuttaa tutkintaa
 - Sisäisen ilmoituskanavan kautta tehtävän ilmoittamisen ja ilmoitusten käsittelyn on oltava luottamuksellista myös nimellä tehtyjen ilmoitusten osalta.

5. Ilmoituskanavan tietosuoja- ja tietoturvavelvoitteista huolehtiminen

- **Tietosuojarekisteriseloste, tietosuojavaikutusten arviointi ja tietoturvallisuus** (ministeriöiden tietosuojavastaavat tulee viimeistään tässä kohtaa ottaa mukaan prosessiin)
- Ilmoituskanavissa suoritettavaan henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tietosuojalainsäädäntöä
- Ilmoituskanavan ilmoitusjärjestelmä tulee sisältämään henkilörekisterin ja siksi siitä tulee laatia tietosuoja-asetuksen mukainen rekisteriseloste
 - ilmoitusmenettelyissä ilmoittajan ja ilmoitusten kohteena olevien henkilöiden henkilöllisyys tulee suojata menettelyn kaikissa vaiheissa
- Tietosuojavaltuutettu on linjannut, että ilmoituskanava edellyttää tietosuojavaikutusten arviointia
- Tietoturva ja -suoja täytyy toteuttaa asianmukaisesti ja niiden on oltava todennettavissa ja turvatarkastettu
 - Ilmoitusten käsittelyssä viraston tulee huomioida, että palveluun tallennettavien tietojen osalta tulee suorittaa riskiarvio ja jäännösriski täytyy dokumentoida
 - Sisäistä ilmoituskanavaa koskevan järjestelmän käyttöoikeushallinta on toteutettu
 - Tietojen riskiarviointi, tietoturva sekä käyttöoikeushallinta voidaan kuvata mm. selosteella ilmoituskanavan käsittelytoimista.

6. Ilmoituskanavan edellyttämästä yhteistoimintaneuvottelumenettelystä huolehtiminen

- **Ilmoituskanavan käyttöönottoaminen edellyttää käsittelyä henkilöstön yhteistoimintaneuvotteluelimessä.**
- Henkilötietojen kerääminen ja mahdollinen tietoverkon käyttö kuuluvat, Yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) yhteistoimintamenettelyn piiriin.
 - Ilmoituskanava tulee käsitellä henkilöstön yhteistoimintamenettelyssä ennen käyttöönottoa.

7. Tiedottaminen ilmoituskanavasta

- **Ilmoituskanavasta tulee tiedottaa henkilöstöä (intra) ja yhteiskumppaneita (kotisivut)**
- Ministeriön on tiedotettava palvelussuhteessa virastoon oleville ja lisäksi myös muille henkilöille, jotka ovat työnsä vuoksi olleet tai ovat yhteydessä kyseessä olevaan ministeriöön sisäisten ilmoituskanavien käyttämisestä ensisijaisena ilmoituskanavana sekä ilmoittamista koskevasta sisäisestä prosessista tai vaihtoehtoisesti yhteistyökumppaneita tekemään mahdolliset ilmoitukset Oikeuskanslerinviraston keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan.

8. Ilmoituskanavan vastuullisten henkilöiden kouluttaminen

- Ministeriön on hyvä järjestää ilmoituskanavaan liittyen koulutusta vastuu- ja esihenkilöille sekä niille, joille voidaan kertoa myös suoraan mahdollisista väärinkäytöstilanteista.

9. Ministeriön varasuunnitelma sähköisen ilmoituskanavan käyttöönoton viivästyessä

- Ministeriön tulee laatia varasuunnitelma tilanteeseen, jos sähköinen ilmoituskanava ei jostain syystä ole käytössä määräpäivänä
 - o Varasuunnitelma voi olla esimerkiksi sähköinen verkkolomake tai puhelinnumero ja menettelyn viestintä, jolla ilmoittaja voi jättää ilmoituksen luottamuksellisesti
 - o Valtiokonttori tulee informoimaan virastoja, jos kilpailutuksen- tai käyttöönottojen aikataulu ei tule toteutumaan suunnitellusti.

10. Ilmoitusten käsittelyn arviointi

- Lakiehdotuksen 22 § mukaan toimivaltaisen viranomaisen tulee arvioida ilmoitusten vastaanottamiseen ja jatkotoimiin soveltamiaan menettelyjä säännöllisesti vähintään kolmen vuoden välein omien ja muiden toimivaltaisten viranomaisten kokemusten perusteella ja tarvittaessa kehitettävä menettelyjä sen mukaan.
- Ilmoitusten käsittelystä vastaava tahon on suositeltavaa vuoden 2022 aikana arvioida puolivuosittain ja jatkossa vuosittain ministeriön tulossuunnittelun yhteydessä ilmoituskanavan toimivuutta, käsittelyn organisointia ja resurssitarvetta.

Ulkoisen palveluntarjoajan käyttäminen

Ministeriöiden tulee organisoida sisäisen ilmoituskanavan perustaminen ja vastuutahon nimeäminen hallituksen esityksen laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi säännösluonnoksen 9 §:n 2 mom. mukaisesti: *Sisäisen ilmoituskanavan perustamiseen velvollisen oikeushenkilön on nimettävä ilmoituksen käsittelystä ja tässä laissa säädettyistä jatkotoimista vastaava henkilö, yksikkö tai palveluntarjoaja, jonka tulee voida hoitaa tehtävänsä puolueettomasti ja riippumattomasti.* Mikäli ilmoitusten käsittely ulkoistetaan ulkopuoliselle palveluntarjoajalle, ulkoinen palveluntarjoaja voidaan nimetä ilmoitusten käsittelystä vastaavaksi tahoksi. Ministeriön on kuitenkin nimettävä se yksikkö ja viranhaltija, joka vastaa siitä, että ulkoistettu ilmoituskanava täyttää laissa määritellyt vaatimukset ja joka tekee ilmoitusten käsittelyprosessin edellyttämät asian käsittelyä ja ratkaisua koskevat päätökset virkavastuulla.

Sisäisen tarkastuksen rooli

Sisäinen tarkastus avustaa arviointi-, varmennus-, ja tarkastustyöllään ilmoitusten käsittelytiimiä ja tapauskohtaisesti tarvittaessa aloittaa ammattistandardeihin perustuvan arviointi-, varmennus-, tai tarkastustyön ohjesääntönsä mukaisesti. Sisäinen tarkastus voi lisäksi tarkastaa käsittelyprosessin eri vaiheiden sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vuosisuunnitelmansa mukaisesti. Sisäisen tarkastuksen tarkoituksena on tukea organisaation hyvää hallintoa, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistä ja tavoitteiden saavuttamista. Mikäli sisäisen tarkastuksen rooli kanavan prosesseissa määritellään yllä kuvattua laajemmaksi, ministeriöissä tulee ottaa huomioon sisäisen tarkastuksen resurssit, sijaisjärjestelyt ja erilaiset järjestämistavat. Sisäinen tarkastus ei voi arvioida ja tarkastaa kanavan toimintaa riippumattomasti, jos se on vastuussa prosessin toiminnoista. Ilmoituskanavan arviointi voidaan tällöin tehdä esim. ministeriön sisäisenä itsearviointina ja eri ministeriöiden välisenä ristiin arviointina tai hankkimalla arviointi ulkopuoliselta palveluntarjoajalta.

Ministeriöiden yhteinen ilmoituskanava

HE:n valmisteluvaiheessa on noussut esille yhteisen ilmoituskanavan mahdollisuus valtioneuvostotasolle. Oikeusministeriöstä saadun tämän hetkisen kannan mukaan on kuitenkin syytä lähteä siitä ajatuksesta, että sisäinen ilmoituskanava on organisaatiokohtainen eli **ministeriökohtainen**. Tämä on se tulkinta, joka HE:n valmistelijoilla on, eikä pidettyjen valmistelukeskustelujen jälkeen ole ollut nähtävissä, että tulkintaan tulisi

muutosta. On kuitenkin hyvä huomata, että virasto-käsitettä on tulkittu valmistelussa hiukan moniulotteisemmin ja niin, että yhtenä kirjanpitoyksikkönä katsottavat kokonaisuudet ovat sellaisia, että niillä voi olla yksi kanava.

Direktiivi ei salli yhteisiä sisäisiä ilmoituskanavia tai resursseja valtiolla, vain kunnilla ja yksityisen sektorin oikeushenkilöillä on tämä mahdollisuus (HE-luonnos 10 §). HE-luonnoksen 9 §:n mukaan yksityisen tai julkisen sektorin oikeushenkilö voi järjestää sisäisen ilmoituskanavan itse tai hankkia sen yksityiseltä tai julkiselta palveluntarjoajalta. Pykälä siis mahdollistaa sisäisen ilmoituskanavan ulkoistamisen. Tämän perusteella ministeriö voi hankkia ilmoituskanavan ulkopuolelta, mutta kanavan tulee tässäkin tapauksessa olla ministeriökohtainen. Yhtenä mahdollisuutena on kilpailuttaa jokin taho toimimaan kaikkien ministeriöiden ilmoitusten käsittelystä vastaavana tahona ulkoisena palveluntarjoajana, tämä ei kuitenkaan muuta perusajatusta ministeriökohtaisesta erillisestä kanavasta. Tahon tulee siis tarjota kullekin ministeriölle oma kanavansa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että myös jatkotoimet eli ilmoituksen selvittäminen tapahtuu ulkoisella palveluntarjoajalla.

Asian esittely on siirtynyt alustavasti joulukuulle (vko 49) ja silloin laki hyväksyttäneen vuoden 2022 alkupuolella. Oikeusministeriön mukaan HE-luonnokseen on tulossa runsaasti tarkennuksia, joten esityksen valmistelijat suosittelevat vielä odottamaan yksityiskohtaisten linjausten tekemistä.

Valtiokonttorin kilpailuttamaan sähköiseen ilmoituskanavaan liittymisestä tulee ministeriössä tehdä sitova ilmoitus **15.10.2021 mennessä**.

Käytetyt lähteet, lisätietolähteet asiassa

- WB direktiivi (EU 2019/1937)
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi HE 210621 liittyen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (EU 2019/1937).
- Työryhmän loppuraportti väärinkäytöksiä koskevan ilmoituskanavan valmistelemisesta valtionhallinnon käyttöön Valtiovarainministeriön julkaisuja – 2021:39
- Valtiokonttorin tukimateriaali VK/67158/02.03.02.07/2021

Liitteet Liite 1 Esimerkki yksittäisen ilmoituksen käsittelyprosessista ministeriössä

Liite 1 Esimerkki yksittäisen ilmoituksen käsittelyprosessista ministeriössä



Prosessinvaiheet ja niihin liittyvät työvaiheet voivat olla seuraavat:

1. Väärinkäytösilmoituksen tekeminen

Sisäinen ilmoitus voidaan tehdä kirjallisesti tai suullisesti. Kirjallisesti ilmoitus voidaan tehdä esimerkiksi teknisen ilmoituskanavan kautta, sähköpostitse tai kirjeitse. Suullisesti ilmoitus voidaan tehdä esimerkiksi puhelimitse, muun ääniviestijärjestelmän avulla tai henkilökohtaisessa tapaamisessa. Ministeriön johto päättää, miten ilmoitukset vastaanotetaan ja voidaanko ilmoituksia vastaanottaa nimettöminä.

2. Ilmoituksen vastaanottaminen, käsittely ja tilannearviointi

Ministeriöön nimetään ilmoitusten käsittelytiimi, joka voi vastaanottaa ja käsitellä ilmoituksia. Käsittelytiimin vastuulla on

- ilmoitusten käsittely, kirjaaminen, seuranta, raportointi ja säilytys voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.
- henkilötietojen käsittely voimassa olevaa lainsäädäntöä noudattaen.
- kaikkien vastaanotettujen ilmoitusten kirjaaminen säädettyjen luottamuksellisuutta koskevien vaatimusten mukaisesti.
- ilmoitusten säilyttäminen vain niin kauan kuin se on välttämätöntä ja oikeasuhteista lainsäädännössä asetettujen vaatimusten noudattamiseksi.
- muun kuin teknisen ilmoituskanavan kautta tehdyn ilmoituksen dokumentoinnista ja hyväksynnästä huolehtiminen.

3. Vastaanottovahvistuksen antaminen

Ilmoituksen vastaanottoilmoitus toimitetaan ilmoittavalle henkilölle seitsemän päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

4. Ilmoituksen perusteella tehtävistä jatkotoimista sopiminen

Ilmoitusten käsittelytiimi käy läpi ilmoituksen, arvioi kuuluuko ilmoitus direktiivin soveltamisalaan, arvioi tarvittavat jatkotoimenpiteet ja sopii tiimissä ilmoituksen operatiivisesta jatkokäsittelystä. Operatiivisesta käsittelystä voi vastata ilmoitusten käsittelytiimi, muu työntekijä tai osasto.

5. Tutkintavaihe ja tutkinnan tulosten raportointi

Ilmoituksen operatiivinen käsittelijä selvittää ja tutkii ilmoituksen ministeriön sisällä, pyytää tarvittavat lisätiedot ja ehdottaa tarvittavat jatkotoimet sekä raportoi asiasta. Ministeriön on huolehdittava ilmoituksen perusteella tehtävien jatkotoimien määrittämisestä ja niiden toteuttamisesta koskevista menettelyistä. Lisäksi on varmistettava, että jatkotoimien toteutuksessa (esimerkiksi nimettömät ilmoitukset) ja henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Jatkotoimet voivat koskea esimerkiksi virkamiesoikeudellisia toimenpiteitä tai ministeriön on huolehdittava asian jatkokäsittelyn siirtämisestä tarvittaessa toimivaltaiselle viranomaiselle.

6. Vastauksen antaminen toimenpiteistä ilmoittajalle

Ilmoituksen käsittelytiimi kertoo ilmoituksen antajalle käsittelyprosessista ja sovitusta toimenpiteistä. Mikäli asianmukaisia jatkotoimia vasta suunnitellaan, ilmoittavalle henkilölle tulisi kertoa tästä ja antaa myös muuta palautetta, jota hän todennäköisesti odottaa. Kohtuullinen aika palautteen antamiseen ilmoituksen tehneelle henkilölle saa olla enintään kolme kuukautta ilmoituksen vastaanottoilmoituksen toimittamisesta. Mikäli vastaanottoilmoitusta ei ole lähetetty ilmoittavalle henkilölle, aika lasketaan ilmoituksen vastaanottamista seuraavien seitsemän päivän määräajan päättymisestä. Ilmoituksen tekemistä koskevassa ohjeistuksessa tulisi kertoa, että jos ilmoittaja tekee ilmoituksen ilman yhteydenottomahdollisuutta, ministeriö ei välttämättä pysty riittävästi selvittämään asiaa ilman lisätietojen pyytämistä tai toimittamaan ilmoittajalle asian käsittelyä koskevaa tietoa.

7. Ilmoituksen tutkinnan tulokset, korjaavat toimenpiteet ja käsittelyn lopettaminen

Tutkinnan tuloksena ministeriö päättää omien vastuumääräystensä mukaisesti jatkotoimenpiteistä ja niiden toimeenpanosta tai toteaa, että ilmoitus ei johda toimenpiteisiin. Korjaavat toimenpiteet voivat sisältää esimerkiksi prosessin tai kontrollien kehittämistä, sopimusasioita, henkilöstöhallintoa koskevia toimia, oikeustoimia tms.

8. Ilmoitusta koskevan dokumentaation säilyttäminen ja arkistointi

Ministeriö vastaa ilmoituksen käsittelyssä syntyneen aineiston säilytyksestä voimassa olevan lainsäädännön ja organisaation arkistointisuunnitelman mukaisesti. Aineiston julkisuus määräytyy voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

9. Ilmoitusten käsittelyn seuraaminen ja valvominen

Ministeriö huolehtii ilmoitusten käsittelyprosessin sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ilmoituksia koskevien määrä- ja käsittelytietojen raportoinnista tilinpäätöksessä. Sisäinen tarkastus voi tapauskohtaisesti aloittaa ammattistandardeihin perustuvan arviointi-, varmennus- tai tarkastustyön.

10. Ilmoituksista raportointi

Väärinkäytösilmoituksista raportoidaan tilinpäätöksessä osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja vahvistuslausumaa.

11. Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV)

Valtiontalouden tarkastusvirasto tarkastaa organisaatioiden tilinpäätöksiä ja tietojärjestelmiä tarkastusoikeutensa mukaisesti. Oikeusministeriö seuraa direktiivin toimeenpanoa.